

Демиденко Оксана Олексіївна,
викладач,
Сумський фаховий коледж економіки і торгівлі,
м. Суми, Україна

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ: СТАН І НАСЛІДКИ В УКРАЇНІ

Міжнародні Стандарти Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмивання грошей (FATF) є потужним нормативно-правовим підґрунтям щодо функціонування в кожній країні підрозділу фінансової розвідки, який виступає як національний осередок для отримання та синтезу інформувальних про сумнівні операції та інших повідомлень щодо відмивання коштів, пов'язаних з цим злочинів, фінансування тероризму та поширення наслідків такого аналізу.

Таким уповноваженим органом в Україні є Державна служба фінансового моніторингу України. Функціонування, повноваження, права та обов'язки Державної служби фінансового моніторингу України, орієнтовані на виконання призначень підрозділу фінансової розвідки, регулюються Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [3] та Положенням про державну службу фінансового моніторингу України [2]. Варто зазначити, що основними завданнями діяльності даного виконавчого органу є:

- реалізація державної політики, забезпечення функціонування та розвитку єдиної інформаційної системи та внесення на розгляд міністра фінансів України пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

- збирання, оброблення та проведення аналізу (операційного та стратегічного) інформації про фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою в легалізації доходів;

- проведення національної оцінки ризиків;

- налагодження співпраці, взаємодії та інформаційного обміну з державними органами, Національним банком України, міжнародними організаціями, представництва в них України з питань запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення тощо [1].

Вагомою складовою діяльності служби є опрацювання інформації, одержаної від суб'єктів первинного фінансового моніторингу щодо сумнівних фінансових операцій та передача даних до правоохоронних органів за наявності виявлених фактів відмивання коштів або фінансування тероризму.

Сьогодні провідні фахівці служби активно співпрацюють з

представниками Ради Європи та неодмінно беруть участь в Пленарних засіданнях Комітету MONEYVAL. Також нині експертами Державної служби фінансового моніторингу України налагоджені партнерські взаємозв'язки із 150 підрозділами фінансової розвідки інших країн з метою обміном інформації щодо вірогідності відмивання коштів або фінансування тероризму.

Протягом 2018-2020 рр. найбільш ефективними заходами, що сприяють запобіганню та протидії відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом в Україні визначено:

- проведення 2863 фінансових розслідувань, серед яких встановлено переможця конкурсу «Найкраща справа Егмонтської групи» (БЕСА), оновлення методики проведення оцінювання ризиків, здійснення оцінки ризиків за секторами використання ринку нерухомості відносно ВК/ФТ та оприлюднення термінологічного словника у цій сфері;

- запровадження антилегалізаційного навчання 3793 представників приватного та державного секторів та запуск digital-платформи для дистанційного навчання;

- підготовку типологічних досліджень на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів», «Відмивання доходів від привласнення коштів і майна державних підприємств та інших суб'єктів, які фінансуються за рахунок державного або місцевих бюджетів», «Відмивання доходів від податкових злочинів» тощо [1].

Таким чином, інфографіка результатів діяльності Державної служби фінансового моніторингу України протягом 2018-2020 рр. свідчить про високу результативність роботи, розроблення далекосяжних напрямів щодо запобіганню та протидії легалізації (відмивання) коштів, фінансування тероризму та інформування суб'єктів первинного фінансового моніторингу про неприпустимість реалізації зазначених заходів та можливі наслідки.

Список використаних джерел:

1. Державна служба фінансового моніторингу України: веб сайт. URL: <https://fii.gov.ua> (дата звернення: 28.11.2021).

2. Положення про Державну службу фінансового моніторингу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2015р. № 537. Дата оновлення 01.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 29.11.2021).

3. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX. Дата оновлення: 24.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 29.11.2021).